

16.10.2023

Pensjonistforbundets innspill til arbeids- og sosialkomiteen om statsbudsjettet for 2024

Statsbudsjettet for 2024 mangler en sosial profil som tar hensyn til at vi befinner oss i en dyrtid med svært høy prisvekst som rammer minstepensjonister og andre grupper med lav inntekt hardest. De som har minst må gis et ekstra løft. Pensjonistforbundet krever at alle med en pensjon under 350 000 kroner gis en ekstra økning.

Regjeringen legger opp til å bruke oljepenger tilsvarende 2,68 prosent av verdien av oljefondet. Dette er langt innenfor handlingsregelen, som sier at man over tid kan bruke om lag 3,0 prosent.

Velferdsløft kan finansieres gjennom økt oljepengebruk innenfor handlingsregelen. Dersom oljepengebruken økes til 2,75 prosent, frigjøres 11 milliarder kroner ekstra.

Løft minstepensjonistene over fattigdomsgrensen

Vi har liten forståelse for at vi som nasjon sitter på et pensjonsfond på 15 300 milliarder kroner, samtidig som vi har minstepensjonister som lever under fattigdomsgrensen. Å løfte minstepensjonistene over fattigdomsgrensen er fullt mulig innenfor handlingsregelen. Helårsvirkningen vil koste om lag 4 milliarder kroner i 2024. Kostnaden vil falle over tid, da det er flere personer med mer pensjonsopptjening blant yngre årskull enn i de eldste årskullene.

Videre følger det av pensjonsreformen at minstepensjon utfases og erstattes av garantipensjon. Pensjonistforbundet vil advare mot konsekvensene av at garantipensjonsnivået for enslige ligger betydelig lavere enn minste pensjonsnivå. De fleste mottakere av garantipensjon vil riktignok ha inntektpensjon i tillegg, som gir en høyere samlet pensjon enn kun garantinivået. Men enkelte enslige «garantipensjonister» med lav pensjonsopptjening vil kunne få enda lavere pensjon enn dagens minstepensjonister. For å unngå dette foreslår vi at minste pensjonsnivå videreføres også i regelverket for ny alderspensjon fra folketrygden (alderspensjon etter folketrygdloven kapittel 20), som et supplement til garantipensjonen. Det vil være et sikkerhetsnett som fanger opp personer som ellers vil komme dårligere ut enn dagens minstepensjonister. Dette vil ha langt lavere kostnader enn å heve garantipensjonen opp til minste pensjonsnivå, slik pensjonsutvalget utredet.

Urimelig forskjellsbehandling av minstepensjonister etter årskull

De aller fleste gifte og samboende minstepensjonister har etter det gamle pensjonsregelverket krav på *lav sats*, som kun utgjør 187 801 kroner i året per 1.mai 2023. I det nye pensjonsregelverket har gifte og samboende pensjonister krav på en garantipensjon på 210 418 kroner, pluss at de aller fleste vil ha opptjent inntektpensjon i tillegg til garantipensjonen. Det er altså betydelig lavere minstesikring til årskullene omfattet av det gamle regelverket. Det er en urimelig forskjellsbehandling.

Pensjonistforbundet mener dette bør løses ved at den lave satsen for minste pensjonsnivå fjernes, og erstattes av det som i dag kalles ordinær sats. Ordinær sats er 217 359 kroner i året. Dette vil sikre at minstepensjonen for gifte og samboende overstiger fattigdomsgrensen, og at det blir likere minsteytelser i det gamle og nye pensjonsregelverket. Da vil minstepensjon for gifte og samboende ligge noe høyere enn garantipensjons-satsen, men vi minner nok en gang om at de aller fleste

Postadresse:

Pb. 6714 St. Olavs pl.
0130 Oslo

Besøksadresse:

Torggata 15

pf@pensjonistforbundet.no
www.pensjonistforbundet.no

Telefon: 22 34 87 70
Faks: 22 34 87 83

Bankgiro: 9001.05.50202
Org.nr.: 970 323 910

mottakerne av garantipensjon får inntekstpensjon i tillegg, da alle år med opptjening gir økt inntekstpensjon.

Viderefør etterlattepensjon i ny folketrygd og oppregulerer pensjonen årlig

Fra 2024 skal det såkalte *gjenlevendetillegget* for etterlatte alderspensjonister født i 1944 eller senere ikke lenger oppreguleres, og beløpet skal fryses hvert år fremover. Tillegget går i all hovedsak til enker, og inngår som en del av deres ordinære alderspensjon fra folketrygden. Endringen vil redusere enkers kjøpekraft i alle år fremover, resten av deres liv. Dette er Pensjonistforbundet sterkt imot. Enker bør ikke få en annenrangs pensjonsregulering. Videre ber vi om at det innføres en etterlattepensjon i folketrygden også for alderspensjonister i årskullene med opptjening etter nytt regelverk.

Pensjonsvekst

I 2023 øker pensjon under utbetaling med 6,91 prosent. En vesentlig del av veksten i 2023 skyldes at det ble gitt for lite i 2022, og det korrigeres det for i år. Samtidig er økningen et resultat av at prisene har steget svært mye. Ser man 2022 og 2023 under ett anslås pensjonistene å få redusert kjøpekraften med 0,7 prosent. Realveksten var -1,6 prosent i 2022, og anslås å øke med 0,9 prosent i 2023. Prisene har altså steget mer enn pensjonene de siste to årene.

En årlig sum til eldrepolitiske tiltak

Vi viser til at regjeringen 20. juni 2022 inngikk en avtale med pensjonistenes og arbeidstakernes organisasjoner om fire årlige møter om statsbudsjettene. Våre innspill til budsjettene er omtalt i Arbeids- og inkluderingsdepartementets Prop. 1 S. For at denne prosessen skal gis et reelt innhold er det nødvendig å avsette midler det kan forhandles om. Med en årlig sum på 100 millioner kroner vil det være mulig å styrke en rekke eldrepolitiske tiltak som mobiliserer seniorkrafta, fremmer medbestemmelse, gir økt aktivitet og felleskap, hindrer utenforskap og ensomhet. Det kan for eksempel være midler til ulike aktiviteter, digital opplæring, elderrådsopplæring, den kulturelle spaserstokken, telefontjenester rettet mot eldre personer, slik som for eksempel Pensjonistforbundets «økonomitelefon» og «bekymringstelefon», eller midler til TryggEst.

Samordningsfellen

Pensjonsreformen la til rette for nøytralt og fleksibelt uttak av alderspensjon fra folketrygden, og muligheten til å kombinere arbeid og pensjon uten avkortning av denne pensjonen, slik at det skulle bli mer lønnsomt å arbeide. Et av hovedformålene med pensjonsreformen var nettopp å stimulere flere til å stå lenger i arbeid.

Samtidig med innføringen av reformen ble samordningsregelverket endret slik at det oppstod en samordningsfelle. Reglene rammer kun personer født før 1963. Samordningsfellen innebærer at offentlig ansatte som jobber utover 67 år kan få redusert tjenstepensjonen sin mer og mer desto lenger de fortsetter å jobbe. Reglene bryter fullstendig med pensjonsreformens prinsipper om at det skal lønne seg å stå i arbeid. Dessverre har de fleste som er rammet ikke gått god informasjon om reglene. De har vært helt uvitende om dette, før det har vært for sent. Mange beskriver det som uvirkelig når de får vite at pensjonen har blitt mindre fordi de har jobbet «for lenge». Og det er alvor for dem det gjelder. Tjenstepensjonen de skal leve av resten av livet er redusert, og i verste fall helt

borte. Det er takken for et ekstra langt yrkesliv i offentlig sektor. Pensjonistforbundet ber om at reglene endres, og at de som er rammet gis den tjenestepensjonen de burde ha fått. Det skal ikke straffe seg å stå i arbeid.